

Ellen Bass – Kate Kaufman

Láska je láska

Knižka pre lesbickú, gejskú a bisexuálnu mládež a jej spojencov

Vydalo Zaujímavé združenie žien ASPEKT ako svoju 55. publikáciu v roku 2003.

Z anglického originálu „Free Your Mind – The Book for Gay, Lesbian, and Bisexual Youth, and Their Allies“ preložila, skrátila a doplnila Marianna Šípošová.

15 Náboženský život

našla som boha v sebe

a milovala som ju

milovala dychtivo

-Ntozake Shange

Viera je priestor, kam sa ľudia často uchýľujú v ťažkých časoch, aby našli duševnú rovnováhu a silu. Avšak pre gejom, lesby, bisexuálky a bisexuálov náboženské inštitúcie nie sú zdrojom podpory. Práve naopak, sú to miesta odvrhovania, odmietania a nenávisť. Je irónia, že práve náboženstvo, ktoré by malo ponúkať lásku, akceptáciu, súcit a komunitu, sa často používa na ospravedlnenie nepriateľského správania voči gejom a lesbám.

Gejom, lesbám a bisexuálom hovoria, že sú nemorálni a boh nimi opovrhne. Sú nútení skrývať svoje skutočné pocity. A radia im, aby sa modlili k bohu, aby ich zmenil na heterosexuálov. Takáto skúsenosť prekrúcania pocitov, nutnosť vybrať si medzi svojím bohom, duchovným spojením a svojou integritou, zraňuje ich dušu.

Hrozným paradoxom je, že tento boj je najťažší pre tých, pre ktorých je viera najdôležitejšia. Čím viac ľudia veria náboženskému učeniu, čím väčší sú pripútaní k svojej duchovnej komunite, tým bolestnejší môže byť tento vnútorný konflikt.

No značná časť gejskej, lesbickej a bisexuálnej mládeže hľadá a nachádza vo svojich srdciach a myšliach vlastné autentické duchovné spojenie. Prichádzajú k vlastnému chápaniu boha a utvrdzujú sa v takej spiritualite, ktorá hlása hodnotu a dôstojnosť všetkých ľudí.

Deštruktívny dopad náboženského odsúdenia

V dôsledku náboženských doktrín mnohých mladých ľudí sužuje strach, pocity viny a nenávisti voči sebe. Hyde bolestne opisuje svoj strach:

Vyrástol som v katolíckej rodine a mal som veľký strach, že pôjdem do pekla. Nepáčila sa mi myšlienka, že som katolík. Nepáčilo sa mi, že som gej. Spomínam si, že som mal veľký strach.

Daphne tiež veľmi trápila homofóbia, ktorej ju naučili:

Dôvodom, prečo som nemohla akceptovať svoje city k Marshi, bola do veľkej miery moja južanská baptistická výchova. Vedela som, že keby som si tieto city priznala, hrešila by som a zhorela by som v pekle, bola by som skazený človek, ktorý má v sebe diabla. Celý problém s mojou orientáciou bol kvôli môjmu náboženstvu.

A Rick sa pocitmi viny trápi stále:

Ďalšia vec na katolicizme je faktor viny. Každý o tom vtipkuje, ale je to pravda. Keď som bol mladší, naozaj som sa bál, že by som mal ísť do pekla. Môj oco mi dával tie komické knihy, ktoré gejov zobrazovali ako za čias Ríma s obrovskými náušnicami, rúžom, bradou a dlhými vlasmi. Vyzerali naozaj ako ohavné netvory. Boli oblečení ako ženy a zvädzali malých chlapcov. Bol som príliš malý na to, aby som sa identifikoval ako gej, ale toto ma vystrašilo, bože, nechcel som ani stretnúť niekoho takého. Muselo to zanechať nejaké následky. Veľakrát, keď mám sex, sa aj teraz cítim vinný.

Tento druh strachu a pocitov viny spôsobil, že mnohí mladí ľudia trpia hlbokým vnútorným konfliktom a depesiou. Jedna mladá lesba, ktorá vyrástla ako moslimka, opisuje svoju skúsenosť:

Moja mama ma prichytila, ako som sa s najlepšou kamarátkou bozkávala. Jačala. Bola ako šialená a ziapala na mňa. Ale potom sa trochu upokojila a povedala mi, že Alah mi odpustí, ak to už nikdy viac neurobím. Tak som sa s tými pocitmi pokúšala bojovať, ale bola som dosť depresívna. Mám pocit, akoby som bola vo vnútri mŕtva.

Je tragické, že u niektorých mladých ľudí viedlo toto trápenie k samovražedným pocitom a u nezanedbateľného počtu dokonca k samovražde. Jeden mladý muž opisuje bolesť, cez ktorú prešiel, keď si uvedomil svoje pocity náklonnosti k rovnakému pohlaviu:

Doslova som sa v adolescencii týral, trýznil som sa modlitbami, mučením, nádejou, že sa to zmení, vierou, že by sa to mohlo zmeniť. A potom som sa len ponoril do aktivít ako dobrý chlapec na strednej škole a v cirkvi, do nekonečného kruhu činností, sedem dní a sedem nocí do týždňa. Až kým som sa nedostal k bodu, keď som si pomyslel, toto sa nezmení... a pomyslel som si, že kvôli tomu všetkému by bola tá najľahšia vec proste vojsť do oceánu a – a skončiť s tým.¹

Zatiaľ čo sa niektorí mladí ľudia trýznia, iní sa hnevajú, že musia bojovať, aby uviedli do súladu svoje hlboké city so svojou vierou. Tento hnev môže byť zdravou obranou proti náboženskému odmietaniu, čo potvrdzuje aj Ruth Eller, episkopálna kazateľka:

Hnev je úplne v poriadku. Môžete sa hnevať na cirkev, na svojich rodičov alebo na boha. Hnev je v poriadku, pokiaľ ho vyjadrujete a všímate si, prečo vznikol, a neprestanete komunikovať s ľuďmi, ktorí vás majú radi, alebo s bohom.

Modlenie sa za heterosexuálnu

Myšlienka, že preto, lebo ste bisexuálni alebo homosexuálni, by ste mohli prísť o božiu lásku a miesto v nebi, je hrozivá. Náboženské odmietanie spôsobilo veľa bolesti, mnoho mladých gejev a lesbičiek sa modlilo k bohu, aby sa z nich stali heterosexuálni. Jonathan zaspával s plačom a prosil boha, aby ho zmenil:

A viem, že nie som sám. Hovoril som s mnohými dečkami, ktoré hovorili to isté. Úbohý chlapík, pravdepodobne počúva toľko takýchto modlitieb od týchto detí, ktoré volajú o pomoc.

Cirkevní predstavitelia a učitelia sa často modlili spolu s mladými ľuďmi. Keď Nancy povedala učiteľke čítania z Biblie o svojej orientácii, tá povedala: „Budeme sa modliť a viac sa budeme učiť, a na toto musíš proste zabudnúť.“

Mohla som si vybrať: buď moje šťastie, alebo ich šťastie, a ja som chcela svoje šťastie. A myslím, že si budem musieť poradiť so svojím bohom a so svojou vierou. Nemôžem byť niekde, kde ma neakceptujú.

¹ Z kazety použitej na workshope PFLAG „Cirkevné komunity v práci.“

Manny sa tiež modlil, aby bol heterosexuál:

Keď som bol malý, býval som veľmi pobožný. Celý čas som bol v kostole a v zbore. Mal som malé sošky svätých. Zo začiatku som sa modlieval a hovoril som si, že chcem byť heterosexuálny. Ale nikdy sa to nestalo. Takže to znamená, že boh nechce, aby som bol heterosexuál.

Mickie si myslela, že s ňou niečo nie je v poriadku:

Kľáčala som vo svojej izbe a modlila som sa k bohu, aby tie pocity zmizli. Plakala som a plakala – aby to odišlo, alebo aby sa ukázalo, že to nie je nesprávne.

Keď ma Anna pobozkala, odišlo to. Absolútne to zmizlo. Už som vedela, že so mnou nič nie je v neporiadku.

Vtedy sa Mickine modlitby neskončili, ale začala sa modliť za niečo iné:

Zamilovala som sa do svojej najlepšej kamarátky. Povedala som jej to a ona ma vzala do kostola. Jedna žena mi položila ruku na hlavu a modlila sa, pokúšala sa ma vyliečiť. Ale ja som sa začala modliť k bohu, aby mi dal silu znášať tieto pocity. Prestala som ho žiadať o to, aby ma ich zbavil. Ten večer som si uvedomila, že ich vlastne chcem. Len som chcela mať silu na to, aby som si poradila so všetkým, čo sa mi stane.

Pozitívne skúsenosti s náboženstvom

Napriek tomu, akým spôsobom sa viera používa proti gejom, lesbám, bisexuálom a bisexuálkam, niektorí mladí ľudia dokázali vo svojich náboženských tradíciách nájsť silu. Jonathan vydržal vďaka svojej základnej viere v milujúceho boha:

Moja mama je v cirkvi veľmi aktívna, môj otec takisto. Môj starý otec je v cirkvi starším. Vyrástol som v rodine, kde ste v nedeľu ráno vstali a vedeli ste, že sa ide do kostola. Nepýtali ste sa. Proste sme išli. Verte alebo nie, som za to vďačný. Pomohlo mi to prekonať veľa ťažkých období.

Pre Saru bolo jej dedičstvo hrdosti na svoju náboženskú a kultúrnu identitu podporou:

Som židovka. Takže je tu kultúrny aspekt, kultúrna sila, ktorá z historického hľadiska ide proti prúdu. Najväčší dar, ktorý mi judaizmus dal, je hrdosť, história, tradícia a pocit, že toto sme. Sme židia. Sme iní. A s tým je spojená určitá sila.

Quang zistil, že s učením budhizmu sa spája úprimná sebareflexia:

Budhizmus bol pre mňa dobrý, pretože táto spiritualita nie je taká nariaďujúca a neodsudzuje žiadny spôsob života. Je to proces, ktorým prechádzate, aby ste sa pokúsili porozumieť sebe a byť sebou – jednoducho proces myslenia, rozvoja a zmeny. Nehovorí sa v ňom „nemôžeš robiť toto“ alebo „môžeš robiť tamto“. Mal som ošoh zo spirituality bez toho, aby som sa musel zaoberať niektorými väčšími konfliktmi alebo napätím, ktorým čelia ľudia hľadajúci spiritualitu alebo vieru v náboženstve, ktoré vo väčšej miere odsudzuje homosexualitu.

Ak vám vaša viera pomáha žiť zmysluplným spôsobom a tak, aby ste sa mali radi, je to požehnanie.

Držte sa čohokoľvek, čo vás naplňuje vo vašom úsilí stať sa tým, kým chcete byť.

Ako mládež zosúladuje sexuálnu orientáciu s náboženstvom

Pri pohľade na svoje mladšie roky žasnem, pretože som bol zaniatený katolíkom. Každý deň som chodil do obchodu s katolíckymi devocionáliami. Bol som veľmi vzrušený, keď som mal nový prívesok Panny Márie. Kedykoľvek som sa modlil, bolo to k Márii. A kedykoľvek som sa v posteli bál, spal som s obrázkom Panny Márie namiesto medvedíka.

Ale teraz som svoju vieru stratil. Stále verím vo vyššiu moc. Stále verím, že ľudia sú v srdci dobrí.

Verím v posmrtný život a to všetko, ale cirkvi neverím vôbec. Pre mňa je to najväčší obchod na svete.

Verím, že boh je žena. A nemyslím si, že ju zaujíma sexuálna orientácia ľudí. Základom je, aby ste žili dobrý život. Robte všetko, čo môžete, aby ste pomohli iným ľuďom.

-Chris

Som skutočne veriaci, a keď niečo veľmi chcem a zdá sa takmer nemožné to dosiahnuť, veľa sa za to modlím a On odpovie. Preto verím v boha. Ak by bol boh proti mojej sexualite, neurobil by pre mňa ani polovicu vecí, ktoré robí.

-Anthony

Najprv som o tom musela veľa premýšľať. A potom som si uvedomila, že je to ako byť čierna.

Niektorí ľudia používali Bibliu na to, aby ospravedlnili názor, že ak ste čierni, ste automaticky predurčení byť otrokom. Ak neverím tomuto, prečo by som mala veriť tomu, čo ľudia hovoria o homosexuáloch?

Rozhodla som sa, že ma boh miluje takú, aká som, pretože tak ma stvoril. Nepotrebujem cirkev ani nikoho iného na to, aby mi to povedali. Nikomu neublížujem. Je to len iné vyjadrenie lásky, tak sa s tým vyrovnajte. Nenašla som dôvod, prečo by som sa mala nenávidieť, takže to nerobím.

-Yevette

Ak je boh láska a boh ma stvoril, potom musí byť v poriadku milovať kohokoľvek, kým som. Nemyslím si, že by boh niekoho takto urobil bez toho, aby to bolo pre neho prijateľné. Už do svojej cirkvi nechodím. Viem, že boh existuje. Rozhodla som sa, že nebudem veriť v peklo, pretože horšie ako toto to byť nemôže. Mojm peklom je život v homofóbnej spoločnosti.

-Daphne

Práve som oddelila inštitúciu od svojho vzťahu k bohu. A vzťah s bohom je pre mňa najdôležitejší. Nezáleží mi na tom, čo na to hovorí cirkev.

-Joselin

V jednej z prvých verzií Tóry v knihe Genesis sa hovorí, že človečenstvo bolo stvorené na obraz boží. Myslím, že každá ľudská bytosť nesie iskru božieho života, v istom zmysle sa podobá na boha, a že s týmto vedomím musíte zaobchádzať s každou ľudskou bytosťou. Neverím, že by boh tvoril nadarmo. Verím, že som bol takto stvorený za nejakým účelom. A za nič na svete by som to nevymenil, pretože verím, že som súčasťou niečoho božského, súčasťou stvorenia a partnerom boha pri tom, keď robí z tohto sveta posvätné miesto.

-Michael

Nájsť si miesto v duchovnej komunite

Ako gej, lesba, bisexuálka alebo bisexuál máte právo na to, aby s vami vaša cirkev zaobchádzala úplne rovnocenne. Mali by ste mať rovnaké práva a povinnosti ako heterosexuálni ľudia.

Anni je veľmi aktívna v kresťanskej luteránskej cirkvi. Má na starosti deti a je učiteľkou nedeľnej školy. Má pocit, že cirkev je jej druhá rodina:

Bála som sa, že keď zistia, že som lesba, zoberú mi deti. Nemohla by som bez detí žiť. Vedela som, že môj pastor by to prijal dobre. Ale nevedela som, ako by to prijal zbor. Minulý týždeň som o tom povedala pastorovi a som šťastná, že môžem povedať, že nepôjdem do pekla. Povedal: „To je

v poriadku. A myslím, že cirkev to prijme pozitívne. Bola by si veľmi prekvapená, ako títo ľudia reagujú, keď ich niečo postrčí.“

Anni mohla zostať pracovať vo svojej cirkvi a naďalej tam cíti podporu. Ale nie každý zbor to privíta. Otvorenosť a akceptácia zboru do veľkej miery závisia od vášho náboženstva. Napríklad v kvakerskej alebo budhistickej tradícii, kde neexistujú žiadne doktríny odsudzujúce homosexualitu, bude o niečo ľahšie nájsť podporujúcu duchovnú komunitu. Na druhej strane v náboženstvách, ako sú katolicizmus alebo islam, v ktorých existujú silné zákazy rovnakopohlavných vzťahov, je to ťažšie. Vo väčšine náboženstiev nájdete v závislosti od kongregácie široké spektrum postojov.

Ak vaša cirkev nie je podporujúca, ak ste vystavení negatívnym vyhláseniam o gejoch a lesbách, alebo ak máte pocit, že musíte svoje skutočné pocity skrývať, možno by ste mohli vyhľadať duchovnú komunitu, ktorá by vás podporila.

Pre ľudí, ktorí majú výraznú potrebu byť súčasťou komunity, môže byť silný zážitok, ak sa im podarí nájsť prijímajúcu cirkev. Ruth Eller povzbudzuje sebavedomie gejskej a lesbickej mládeže:

Buďte si absolútne istí, že ste stvorení na obraz boží a že boh vás miluje. A niekde na svete nájdete duchovnú komunitu iných ľudí stvorených na obraz boží, ktorí vás budú milovať, ktorí budú pre vás božou láskou. Možno ju nenájdete hneď, pretože ľudia sú z mnohých vecí zmätení, a nanešťastie jedna z tých vecí je sexualita. Ale nájdete ju. Niekde pre vás existuje domov a skupina ľudí, ktorí vás budú milovať a podporovať a pomôžu vám pri vašom duchovnom raste.

Hoci náboženské inštitúcie nie sú preslávené tým, že by sa rýchlo hýbali alebo ľahko menili, zmena sa deje. Rozhodnutie zapojiť sa do boja za zmenu v cirkvách a spoločstvách je veľmi osobná záležitosť. Ak sme súčasťou inštitúcie, ktorá aj v tom najlepšom prípade prinajmenšom polemizuje o našom práve byť tým, kým sme, vždy to niečo stojí. Pre niektorých ľudí je úplne neprijateľné, aby boli súčasťou náboženstva alebo zboru, ktorý spochybňuje ich úplnú legitimitu. Ale iných zasa uspokojujú zmeny, ktoré sú schopní ovplyvniť, aj keď sa občas možno cítia frustrovaní alebo netrpezliví.

Veľmi stručné odpovede pre prípad, že sa nechcete zapojiť do diskusie

V istých situáciách je jasné, že druhú stranu žiadne argumenty neovplyvnia. V takýchto prípadoch zvyčajne nemá zmysel, aby ste míňali čas a energiu tým, že sa zapojíte do diskusie na náboženské

témy. Bude lepšie, ak si svoje úsilie uchováte pre ľudí, ktorí sú otvorení skutočnému dialógu.

Nasleduje pár nápadov, ako uzavrieť neproduktívne spory:

Ak povedia: Homosexualita sa prieči bohu.

Môžete povedať: Láska sa nikdy neprieči bohu.

-

Ak povedia: Nebojíš sa, že pôjdeš do pekla?

Môžete povedať: Nie. Verím v boha alebo vyššiu moc, ktorá požehnáva moje lúboštné vzťahy.

-

Ak povedia: V Biblii sa hovorí, že homosexualita je zvrátenosť.

Môžete povedať: Nadaní a inteligentní ľudia tisícky rokov diskutujú o interpretáciách Biblie.

Rešpektujem tvoje právo na vlastnú interpretáciu a žiadam ťa, aby si rešpektoval moje právo na takú interpretáciu Biblie, ako ju chápem ja.